

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

**Toledo, Francisco de
Coloniæ Agrippinæ**

10. De contentione quid, & quale sit peccatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

Altera est, *simulatio*. Est autem simulatio, cum quis fingit opere aliquo se non habere, quod habet, aut habere, quod non habet. Ut enim est mendacium, cum verbo dico aliter, quam sentio, ita est simulatio, cum opere aliter me exhibeo, quam sim, intendens occultare me ipsum.

At quia non omnis simulatio est Hypocrisis, ob id additur altera particula, *virtutis*: simulare enim virtutem, aut sanctitatem, quam homo non habet, aut occultando virtutem, aut manifestando virtutem exterius, hypocrisis est.

Aduerte autem, esse duas species hypocrisis.

Vna est, quando non vult virtutem illam, sed apparere habere eam.

Altera est, cum homo non habet quidem virtutem, tamen simulat se habere, quam non habet. Illa *peior* est quam haec, nam per illam non solum vult homo apparere, sed etiam vult contrarium virtutis. Ut autem, quale peccatum hypocrisis sit, percipiatur, aliquot dicta sunt notanda.

Primum est, hypocrisis, quocumque fine, & bono fiat, semper est peccatum, hoc est Caiet 2.2 q.iii. Vnde si aliquis vult fingere virtutem, ne alios scandalizet, peccat saltem venialiter: & ratio est, quia est mendacium quoddam, & mendacium, quocumque fine fiat, semper est peccatum.

Secundum, hypocrisis in duobus casibus est mortale.

Vnus est, cum est coniuncta cum voluntate transgrediendi præceptum aliquod, ut, cum homo vult fornicari, & apparere curat castus: aut vult iniustum committere, & fingi iustum.

Alter est, cum fit ob finem, qui est aliquod mortale peccatum, ut, qui fingit se doctum, sanctum, ut consequatur Episcopatum, vel beneficium, quo est indignus, aut fingit se castum, ut possit fornicari, si in sua custodia ponatur fornicaria.

Tertium dictum est, in alijs casibus veniale peccatum est.

De contentione, quid, & quale sit peccatum.

CAPVT X.

Tertia filia vanæ gloriæ est contentio. Est autem contentio, *sermo contrarius veritatem alterius oppugnans*: cum enim vnus verbo, vel scripto veritatem oppugnare

alte-

Merius vult, contendere cum illo dicitur. Vt autem, quando, & quomodo sit peccatum, dignoscatur, aliquot sunt notanda dicta.

Primum, impugnare veritatem notam, animo disputandi solū, vt fieri solet in scholis, nullū est peccatum, nisi in modo peccet, vt dicitur statim.

Secundo, impugnare veritatem, non tamen animo impugnandi, & contradicendi, peccatum est. Et, si veritas illa erat in Dei honorem, aut proximi notabilem vtilitatem, est mortale peccatum; vt, cum impugnantur res fidei, aut veritates morales, quę in proximo videntur redundare vtilitatem. Cum verò non est talis veritas huiusmodi, quales reperiuntur in huiusmodi scientijs multa, est veniale.

Tertio, hoc etiam dicendum est, cum quis impugnat veritatem, quam putat esse falsitatem, sed absque ratione putat. Vnde non excusantur hæretici impugnantes nostras veritates, licet putent esse falsitatem: id enim temerariè iudicant. Obseruandum hoc totum etiam est in priuatis contentionibus, quas quis facit in colloquijs familiaribus aliquando, cum contentio sit de aliquo, ex quo infamatur proximus, aut damnum patitur: & tunc talis contentio peccatum est mortale, cum graue est detrimentum proximi. Solet & altera via esse peccatum in contentione, puta, in modo: cum enim modus scandalum alijs ingerit, peccatum est.

Similiter, cum in eo miscetur iniuriæ; immò, cum sit cum magna exandescētia, & perturbatione: in hac enim frequenter est aliquod veniale; quamuis cum feruore aliquo, seruato modo, pro loco, & persona, non sit peccatum, immò studiosum sit. Iniuriæ verò, & scandalum, si grauiora sunt, mortale peccatum faciunt in contentione, dum scandalum sit actuum, quod rationabiliter auditores patiuntur. Hic igitur tunc, & ex hac duplici parte contingit, contentionem esse peccatum.

De discordia, & pertinacia.

CAPVT XI.

Quartā filia est, discordia, de qua S. Thom. tractat. 2. 2. quest. 37. Est autem discordia, voluntatum contrarietas: cum enim circa vnum & idem vnus vult, alter non